

Call evaluatieonderzoek programma Samen Kansrijk en Gezond

PROGRAMMA SAMEN KANSRIJK EN GEZOND

FNO werkt van 2021-2030 in het [programma Samen Kansrijk en Gezond \(2021-2030\)](#) verder aan het verbeteren van de ervaren gezondheid van gezinnen in een achterstandssituatie. Onze droom is dat er in Nederland geen verschillen zijn in gezondheid en levensverwachting gerelateerd aan inkomen en opleiding. Het programma Samen Kansrijk en Gezond heeft als basis de [ervaringen](#) die FNO in de afgelopen jaren heeft opgedaan met het onderwerp gezondheidsachterstanden bij gezinnen. De belangrijkste lessen die daar zijn geleerd:

- Het verminderen van gezondheidsachterstanden begint bij het aansluiten bij wat gezinnen nodig hebben.
- Het is noodzakelijk om langdurig te investeren in het verminderen van gezondheidsachterstanden vanwege de complexiteit van de problematiek.
- Het werkt als professionals uit verschillende domeinen betrokken zijn en tijd en ruimte hebben om aan te sluiten bij en oplossingen te vinden voor problemen die gezinnen zelf ervaren.

In het programma Samen Kansrijk en Gezond willen we leren hoe we in Nederland zorg en ondersteuning beter en doelmatiger kunnen organiseren om zo gezondheidsachterstanden bij gezinnen te verminderen. We richten ons specifiek op gezinnen omdat veel van de problemen die ten grondslag liggen aan gezondheidsachterstanden van ouders op kinderen overgaan. We investeren een groot deel van het programmabudget van 40 miljoen euro bewust in gebieden om daar met partijen te leren hoe er beter¹ op een integrale wijze gewerkt kan worden aan het verminderen van gezondheidsachterstanden. We denken daarbij aan het stimuleren van ontschotting en andere vormen van samenwerking tussen organisaties. Ook willen we leren wat de invloed is op gezondheidsachterstanden van het integraal werken aan andere achterstanden dan die op het vlak van gezondheid.

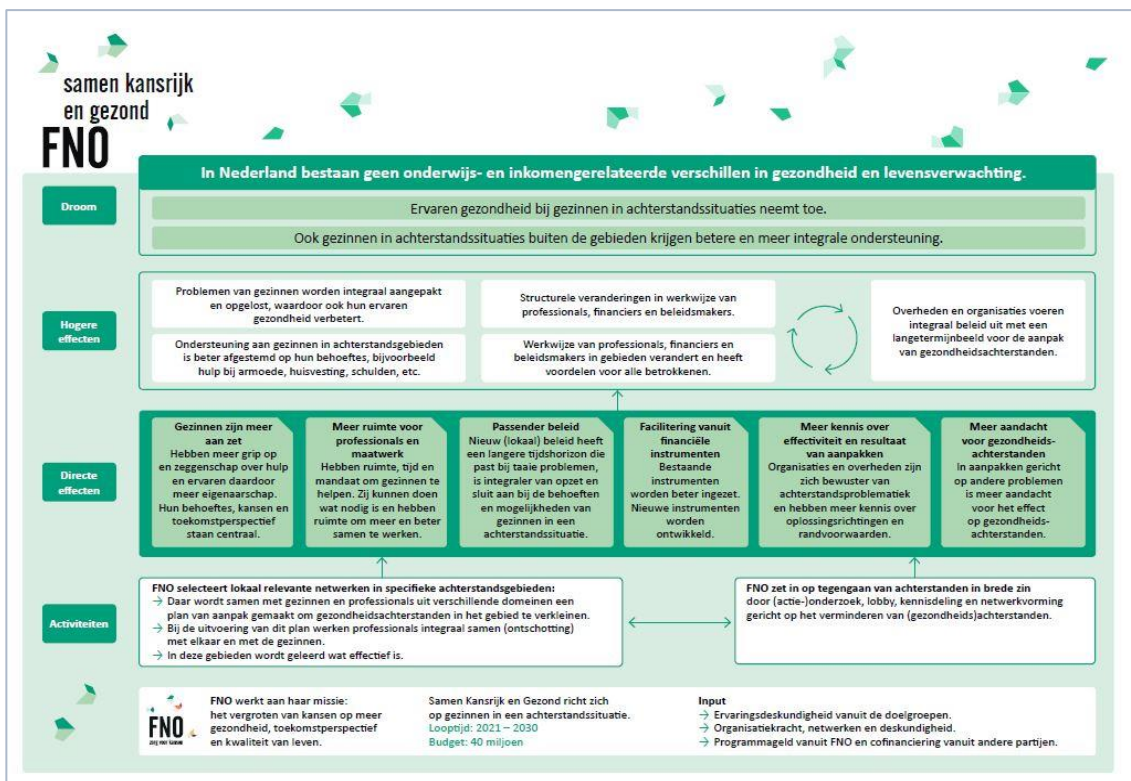
De geleerde lessen willen we gedurende de looptijd van het programma laten landen in passender beleid en beter aansluitende financiële instrumenten. Dit vraagt om een continu leerproces en praktische aanbevelingen op het vlak van bijvoorbeeld organiseren van processen en financiering. We zijn op zoek naar een onderzoeksconsortium bestaande uit een heterogene groep onderzoekers die gedurende de programmaperiode het programma Samen Kansrijk en Gezond gaat evalueren. Het onderzoeksconsortium zal nauw samenwerken met het programmabureau en met de partijen die in het programma een toekenning krijgen.

Voor het programma is een verandertheorie ontwikkeld. Deze vormt het kader voor het evaluatieonderzoek van Samen Kansrijk en Gezond.

---

¹ Hiermee bedoelen we beter passende oplossingen die aansluiten bij de perspectieven van gezinnen en doelmatiger en effectiever zijn voor professionals in verschillende domeinen, en beleidsmakers.

Figuur 1 Verandertheorie Samen Kansrijk en Gezond

PROGRAMMA-ACTIVITEITEN

Binnen Samen Kansrijk en Gezond worden projecten en activiteiten gefinancierd, deels via gerichte en deels via open calls. Deze oproep is een open call. Omdat het een tienjarig programma betreft, is het nu nog niet duidelijk welke activiteiten/subsidierondes er precies zullen plaatsvinden gedurende de jaren. In de [programmatekst](#) en in de verandertheorie hierboven is te lezen wat het programma als geheel voor ogen heeft.

WAT HOUDT DEZE SUBSIDIERONDE IN?

Deze subsidieronde betreft een oproep tot het indienen van een onderzoeksvoorstel voor de evaluatie van het programma Samen Kansrijk en Gezond. FNO wil gedurende en na afloop van het programma Samen Kansrijk en Gezond in beeld hebben wat het programma als geheel en op een aantal specifieke onderdelen heeft opgeleverd.

Bovenal willen we graag dat de partijen die met ons meewerken aan dit maatschappelijk vraagstuk en daar data voor aanleveren, profiteren van een lerende aanpak die het onderzoeksconsortium voor een groot deel organiseert. Samen Kansrijk en Gezond wil gedurende het programma leren van ingezette activiteiten en partnerschappen in de gebieden die we ondersteunen. Via cyclische leerloops met de partners in de gebieden wil het programma leren, aanscherpen en activiteiten verfijnen.

Meer specifiek wil FNO uit het evaluatieonderzoek het volgende halen:

Wat zijn de geleerde lessen en effecten van het programma Samen Kansrijk en Gezond (t.a.v. de evaluatie van het geheel aan programma-activiteiten en de directe en hogere effecten van

het programma) gebaseerd op en gelieerd aan de onderdelen zoals die beschreven zijn in de verandertheorie. Vragen die we beantwoord willen zien:

Hogere effecten van het programma:

- In hoeverre is het gelukt om de ervaren gezondheid van gezinnen te laten toenemen in de gebieden/projecten die door FNO zijn gehonoreerd gedurende Samen Kansrijk en Gezond? Wat zijn daarbij succes- en faalfactoren?
- In hoeverre is het gelukt om de ervaren gezondheid van gezinnen buiten de door FNO gehonoreerde gebieden te laten toenemen? Wat zijn daarbij succes- en faalfactoren?
- In hoeverre is het gelukt om structurele veranderingen te realiseren in werkwijzen van professionals, financiers en beleidsmakers om gezondheidsachterstanden te verminderen? Wat zijn daarbij succes- en faalfactoren?
- In hoeverre is het gelukt dat overheden en organisaties integraal beleid uitvoeren met een langetermijnbeeld voor de aanpak van gezondheidsachterstanden? Wat zijn daarbij succes- en faalfactoren?

Directe effecten van het programma:

- In hoeverre is het gelukt de ondersteuning aan gezinnen in achterstandssituaties beter af te stemmen op hun behoeften? Wat zijn daarbij succes- en faalfactoren?
- In hoeverre is het gelukt de werkwijzen van professionals, financiers en beleidsmakers te verbeteren, d.w.z. dat zij meer ruimte, tijd en mandaat hebben om integraal ondersteuning te kunnen bieden dat aansluit bij de behoefte van gezinnen in een achterstandssituatie? Wat zijn daarbij succes- en faalfactoren?
- In hoeverre is er passender beleid met een langere tijdshorizon dat integraler van opzet is en past bij de mogelijkheden en behoeften van gezinnen in een achterstandssituatie? Wat zijn daarbij succes- en faalfactoren?
- Welke financiële instrumenten zijn daarbij nodig/ontwikkeld? Wat zijn daarbij succes- en faalfactoren?
- In hoeverre hebben organisaties en overheden meer kennis over achterstandsproblematiek en hebben zij kennis en beschikking over oplossingsrichtingen en randvoorwaarden? Wat zijn daarbij succes- en faalfactoren?
- In hoeverre hebben aanpakken gericht op het verminderen van achterstanden ook aandacht voor het effect op gezondheid? Wat zijn daarbij succes- en faalfactoren?

Participatie van de doelgroep:

- In hoeverre is het gelukt om gezinnen in een achterstandssituatie te betrekken bij het programma als geheel? Wat is daarvan het effect en wat zijn succes- en faalfactoren?

- In hoeverre is het gelukt gezinnen in een achterstandssituatie te betrekken bij elk van de aanpakken van gezondheidsachterstanden in het programma en in hoeverre is het gelukt dit verder te verspreiden naar andere gebieden? Wat zijn daarbij succes- en faalfactoren?

Evaluatie van het geheel aan programma-activiteiten:

- Hoe is de samenhang en samenwerking tussen de verschillende activiteiten binnen het programma Samen Kansrijk en Gezond verlopen en welke succes- en faalfactoren zijn daarbij geconstateerd?

We realiseren ons dat voor het beantwoorden van de deelvragen verschillende onderzoeksmethodieken en expertise nodig zijn. Het is aan het onderzoeksconsortium hier een passend voorstel voor te doen.

PARTNERSCHAP ONDERZOEK EN PROGRAMMA

Samen Kansrijk en Gezond is op zoek naar een (consortium van) onderzoekspartij(en) die in nauwe samenwerking met de gebieden en het programmateam van FNO geleerde lessen van het programma vormgeeft. Het onderzoek bevat in ieder geval:

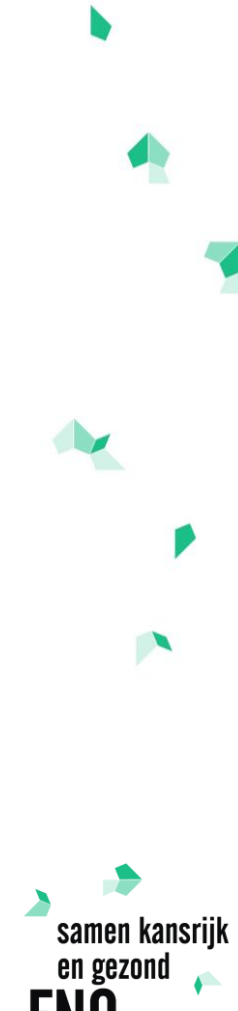
- De kort-cyclische leerroutes, op zowel inhoud en resultaat als proces, met de gebieden die via een integrale werkwijze werken aan het verminderen van gezondheidsachterstanden.
- Jaarlijks globaal en praktisch advies over de mogelijke bijsturing van het programma Samen Kansrijk en Gezond.
- Het bijstaan van gebieden bij het succesvol inweven van het meten van een minimale dataset² gericht op ervaren gezondheid, in gebieden die werken aan het terugdringen van achterstanden bij gezinnen, anders dan gericht op het terugdringen van gezondheidsachterstanden.
- Het optimaal gebruikmaken van bestaande, reeds door andere partijen op regelmatige basis verzamelde en publiek beschikbare data, die te koppelen is aan de in dit programma verzamelde data en/of te gebruiken is als controlegroep.
- Waar mogelijk wordt de doelgroep (de gezinnen in de gebieden) bij het evaluatieonderzoek als actieonderzoeker ingezet of op andere wijze intensief betrokken.

HET ONDERZOEKSVORSTEL

Het onderzoeksvoorstel kent een uitwerking van het onderzoek op hoofdlijnen voor de volledige duur van het programma (2021-2030) en een meer concrete uitwerking voor de

---

² De minimale dataset bevat een simpel meetinstrument voor het meten van ervaren gezondheid en een beperkt aantal vragen met als doel zicht te krijgen op intermediaire factoren (*proxy's*). De minimale dataset wordt gekozen in overleg met de gebieden en de onderzoekers die voor FNO het evaluatieonderzoek van Samen Kansrijk en Gezond uitvoeren, zodat ze optimaal aansluiten bij de gezinnen en de informatie opleveren waar de gebieden zelf én FNO van kunnen leren.

periode 2021-2024. Dat wil zeggen dat er in grote lijnen is uitgewerkt aan welke vraagstellingen gewerkt gaat worden, hoe (de aanpak om te komen tot) een onderzoeksdesign er uitziet en er een globale opzet is voor de begroting. De verandertheorie van Samen Kansrijk en Gezond is hierbij de leidraad.

Het voorstel omvat in ieder geval de volgende onderdelen:

1. Inleiding en Context
2. Doelstelling en Onderzoeksvragen
3. Design van het onderzoek (in grote lijnen)
4. Begroting (in grote lijnen)
5. Toelichting op de vorming en kwaliteit van:
  - de onderzoekspartijen (inclusief een (intentieverklaring tot een) samenwerkingsovereenkomst)
  - de deelnemers aan het onderzoeksteam (inclusief cv's en ervaring met deze wijze van onderzoek en de doelgroep gezinnen in een achterstandssituatie)

BUDGET

Het totale beschikbare budget voor de evaluatie van het programma Samen Kansrijk en Gezond is 2 miljoen euro, waarvan in deze fase maximaal 1 miljoen euro wordt toegekend. Bij het in te dienen voorstel is een globale begroting opgenomen voor de komende 10 jaar, waarbij het mogelijk is een deel van het nu toe te kennen budget in te zetten na 2024.

Een tweede toekenning voor de daaropvolgende fase van het onderzoek is in 2024 voorzien, op basis van besluitvorming door FNO over een in 2024 in te dienen aanvullend onderzoeksvoorstel.

LOOPTIJD

De looptijd van het evaluatieonderzoek is van 1 juli 2021 tot 31 december 2030, zodat de resultaten van de afzonderlijke activiteiten uit het programma, die eindigen op 1 juli 2030, meegenomen kunnen worden in de evaluatie.

Het onderzoek consortium rapporteert gedurende de looptijd periodiek aan FNO over de voortgang.

Na toekenning van het onderzoek wordt een begeleidingscommissie samengesteld die gedurende de looptijd het onderzoek gevraagd en ongevraagd van advies voorziet.

CRITERIA VOOR INDIENEN VOOR AANVRAGERS

- De evaluatie van het programma Samen Kansrijk en Gezond die FNO nastreeft, vergt verschillende soorten onderzoek, zoals participatief actie- of leeronderzoek en proces/effect- en impactevaluaties. Het is aan de onderzoekers om de beste onderzoeksmethoden en expertise te verzamelen die hieraan beantwoorden. We kunnen ons voorstellen dat er een gevarieerd onderzoeksteam nodig is.
- Het is wenselijk om met meerdere partijen gezamenlijk een voorstel in te dienen. Er is altijd sprake van één hoofdaannemer.

- De aanvraag wordt ingediend door de penvoerder van het consortium, die als eindverantwoordelijke hoofdaanvrager fungeert. Daarbij dient de relatie met de rest van het samenwerkingsverband of netwerk helder te zijn aangegeven met een intentieverklaring tot samenwerking.
- U maakt aannemelijk op basis van de omschrijving van het consortium en de bijbehorende cv's dat de onderzoekers voldoende gekwalificeerd zijn en dat de projectleider/hoofdonderzoeker past bij dit onderzoek en de werkwijze van FNO, beschikt over de juiste kennis en ervaring en een stevig netwerk heeft onder de noodzakelijke stakeholders.

AANVRAGEN VIA DE WEBSITE

Aanvragen kunnen uitsluitend digitaal en geschreven in de Nederlandse taal worden ingediend.

Openstelling: aanvragen in te dienen via portaal vanaf:

15 februari 2021

Deadline indienen subsidieaanvragen:

28 april 2021 om 11.00 uur

Een toelichting op het elektronisch indienen en de opbouw van het aanvraagformulier vindt u [op onze website](#). Bij het [indienen van een aanvraag](#) gaat de indiener akkoord met de [algemene subsidievoorwaarden](#) en [privacyverklaring](#) van FNO. Indieners moeten er rekening mee houden dat er nog aanvullende vragen kunnen komen die moeten worden beantwoord.

BEOORDELING EN BESLUITVORMING

De *criteria* voor beoordeling zijn:

1. Doeltreffendheid
  - Geeft het voorstel het vertrouwen dat een effectief antwoord op de gestelde onderzoeksvragen verkregen kan worden?
2. Kwaliteit
  - Hebben de voorgestelde werkwijze en methodiek de kwaliteit om een passend antwoord op de gestelde onderzoeksvragen te kunnen geven?
  - Wordt in het voorstel inzichtelijk hoe de voorgestelde werkwijze en methodiek rekening houdt met de gebieden waar Samen Kansrijk en Gezond actief zal zijn en de overige activiteiten van het programma?
  - Is in het voorstel duidelijk uitgewerkt hoe inzichten en lessen ingezet worden om in het programma te leren en te verbeteren en hoe de doelgroep, de partijen die subsidie krijgen van FNO, overige stakeholders waarmee FNO samenwerkt aan dit maatschappelijke vraagstuk en FNO zelf hier een rol in hebben?
3. Planning en haalbaarheid
  - Is het voorstel voorzien van een realistische planning, waardoor het uiteindelijke resultaat tijdig kan worden opgeleverd?
  - Is duidelijk gemaakt hoe onderzoekers inspelen op eventuele veranderingen?

-
4. Begroting
    - Is het voorstel voorzien van een gedegen begroting met realistische kosten voor de gevraagde opdracht?
  5. Expertise van het onderzoeksteam
    - Wordt onder andere op basis van de omschrijving van het consortium en de bijbehorende cv's duidelijk of de onderzoekers en de projectleider voldoende gekwalificeerd zijn?

De ingediende voorstellen kunnen door externe referenten worden beoordeeld voor een inhoudelijke toetsing en indieners kunnen worden uitgenodigd voor een presentatie. Uiteindelijk adviseert de programmacommissie van Samen Kansrijk en Gezond de directeur/bestuurder van FNO over het toe te kennen voorstel.

We streven ernaar om aanvragers **uiterlijk 1 juli 2021 bericht** te geven over het al dan niet toekennen van subsidie.

MEER INFORMATIE

FNO staat voor vragen en informatie met betrekking tot de aanvraag die u wilt indienen, tot uw beschikking. Wij adviseren u hier gebruik van te maken.

Inhoudelijke vragen kunt u per e-mail indienen of telefonisch stellen aan Monique Schrijver, programmaleider Samen Kansrijk en Gezond via monique.schrijver@fnozorgvoorkansen.nl of 06 – 82 68 76 10.

Voor **technische vragen** over het digitaal indienen neemt u contact op met de FNO-helpdesk. Deze is bereikbaar van maandag t/m donderdag van 09.00 – 17.00 uur, tel. 085 – 040 32 63 (Ineke Monen), of per e-mail info@fnozorgvoorkansen.nl. Vermeld graag uw telefoonnummer zodat wij u zo nodig terug kunnen bellen.